

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

ગુજરાત હાઈકોર્ટ, અમદાવાદ ખાતે

આર/સ્પેશિયલ ક્રિમિનલ અપિલિકેશન નં. ૧૪૮૧/૨૦૧૫

વિથ

આર/સ્પેશિયલ ક્રિમિનલ અપિલિકેશન નં. ૧૫૧૩/૨૦૧૫

મંજૂરી અને સહી માટે:

માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી એ.એસ. સુપેહિયા

=====

૧	શું સ્થાનિક અખબારોના રીપોર્ટર્સને ચુકાદો જોવાની મંજૂરી છે?	હા
૨	રીપોર્ટરને મોકલવામાં આવે કે નહીં?	હા
૩	શું ન્યાયમૂર્તિઓ ચુકાદાની આખરી નકલ જોવા માંગે છે?	ના
૪	શું આ કેસમાં ભારતીય બંધારણ અથવા તે હેઠળ કરવામાં આવેલ કોઈ હુકમના અર્થઘટન અંગે કાયદાનો કોઈ નોંધપાત્ર પ્રશ્ન સમાયેલ છે?	ના

=====

ભોગીલાલ જમનાદાસ કંસારા

વિરુદ્ધ

ગુજરાત રાજ્ય

=====

ઉપસ્થિતિ:

સ્પેશિયલ ક્રિમિનલ અપિલકેશન નં. ૧૪૮૧/૨૦૧૫ માં:

અરજદાર(ઓ) નં. ૧, ૧૦, ૨, ૩, ૪, ૫, ૬, ૭, ૮, ૯ વતી વિદ્વાન વકીલ શ્રી

અસિત બી. જોશી (૨૫૬૭) સાથે સિનિયર એડવોકેટ શ્રી શાલીન મહેતા

સામાવાળા(ઓ) નં. ૧ વતી એ.પી.પી. (૨) સુશ્રી હંસા પુનાની

સામાવાળા(ઓ) નં. ૩, ૪, ૫, ૬ વતી શ્રી પી.વી. પટાદિયા (૫૯૨૪) સાથે શ્રી

અસીમ પંડ્યા

સામાવાળા(ઓ) નં. ૩, ૪, ૫, ૬ વતી શ્રી જયેશ સી. પટેલ (૭૨૯૦)

સ્પેશિયલ ક્રિમિનલ અપિલકેશન નં. ૧૫૧૩/૨૦૧૫ માં:

અરજદાર(ઓ) નં. ૧-૨ વતી વિદ્વાન વકીલ શ્રી અસિત બી. જોશી (૨૫૬૭) સાથે
સિનિયર એડવોકેટ શ્રી શાલીન મહેતા

સામાવાળા(ઓ) નં. ૧-૨ વતી એ.પી.પી. (૨) સુશ્રી મોક્ષા ઠક્કર

સામાવાળા(ઓ) નં. ૩-૬ વતી શ્રી પી.વી. પટાદિયા (૫૮૨૪) સાથે શ્રી અસીમ
પંડ્યા

સામાવાળા(ઓ) નં. ૩-૬ વતી શ્રી જયેશ સી. પટેલ (૭૨૮૦)

=====

કોરમ: માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી એ.એસ. સુપેહિયા

તારીખ: ૩૧/૦૧/૨૦૧૮

સંયુક્ત સી.એ.વી. ચુકાદો

(૧) હાલની પિટિશનો મારફતે, અરજદારો એડિશનલ ચીફ મેટ્રોપોલિટન
મેજિસ્ટ્રેટ, કોર્ટ નં. ૧૨, અમદાવાદ સમક્ષ ભારતીય દંડ સંહિતા, ૧૮૬૦
(આઈ.પી.સી.) ની કલમો ૪૮૪, ૪૬૭, ૪૬૮, ૪૭૧ અને ૧૧૪ હેઠળ શિક્ષાપાત્ર
ગુનાઓ માટે ઇન્કવાયરી કેસ નં. ૩/૨૦૧૫ તરીકે નોંધાયેલ ફોજદારી ફરિયાદને
રદ કરવાની અરજ કરે છે.

(ર) સ્પેશિયલ ક્રિમિનલ અપ્લિકેશન નં. ૧૪૮૧/૨૦૧૫ માં જણાવ્યા મુજબ, કેસની હકીકતો નીચે મુજબ છે:

૨.૧) બ્લોક નં. ૧૩૦ અને ૧૪૨ વાળી ખેતીની જમીન અરજદારો એટલે કે મૂળ આરોપી નં. ૧ થી ૧૦ ના પિતાની માલિકીની હતી. તારીખ ૧૬.૦૩.૧૯૮૪ ના રોજ, ગુજરાત લેન્ડ રેવન્યુ કોડ, ૧૮૭૯ (ટૂંકમાં "જી.એલ.આર.સી.") ની જોગવાઈઓ હેઠળની પ્રક્રિયાનું પાલન કર્યા બાદ મહેસૂલી દફતરે ગામ ગાત્રાડના સર્કલ ઇન્સ્પેક્ટર દ્વારા અરજદારોની તરફેણમાં તારીખ ૧૩.૦૧.૧૯૮૪ ના રોજ નોંધાયેલ નોંધ નં. ૪૧૮૨ પ્રમાણિત કરવામાં આવી હતી. તારીખ ૦૮.૦૨.૧૯૮૪ ના રોજ, નં. ૩૪૯૧ અને ૩૪૯૨ વાળા બે રજિસ્ટર્ડ વેચાણ દસ્તાવેજો મારફતે અરજદારો દ્વારા સામાવાળા નં. ૩ તેમજ સામાવાળા નં. ૪, ૫ અને ૬ ના પિતા પાસેથી રેવન્યુ સર્વે નં. ૫૮૮/૧ અને ૫૮૯ વાળી ખેતીની જમીન ખરીદવામાં આવી હતી અને ત્યારપછી, મહેસૂલી દફતરે નોંધ નં. ૩૧૮૩ અને ૩૧૮૪ નોંધવામાં આવી હતી અને તે અરજદારોની તરફેણમાં પ્રમાણિત કરવામાં આવી હતી.

૨.૨) વર્ષ ૨૦૦૨ માં, સામાવાળા નં. ૩ થી ૬ દ્વારા નાયબ કલેક્ટર સમક્ષ ઉપરોક્ત નોંધ નં. ૩૧૮૩ અને ૩૧૮૪ ને પડકારતી આર.ટી.એસ. અપીલ નં. ૬૭/૨૦૦૨ દાખલ કરીને આર.ટી.એસ. કાર્યવાહી શરૂ કરવામાં આવી હતી, જે તારીખ ૨૮.૦૭.૨૦૦૩ ના હુકમથી રદ કરવામાં આવી હતી. રદ કરવાના સદર હુકમ સામે, સામાવાળા નં. ૩ થી ૬ દ્વારા જિલ્લા કલેક્ટર સમક્ષ રિવિઝન

અપિલકેશન નં. ૬૬/૨૦૦૩ દાખલ કરવામાં આવી હતી, જે તારીખ ૩૧.૦૮.૨૦૦૪ ના હુકમથી રદ કરવામાં આવી હતી.

૨.૩) ત્યારબાદ, તારીખ ૧૭.૦૮.૨૦૦૩ ના રોજ ફરિયાદીઓ સહિત સમગ્ર પટેલ પરિવાર દ્વારા મોહિત પરશોત્તમ પટેલની તરફેણમાં પાવર ઓફ એટર્ની (પી.ઓ.એ.) આપવામાં આવી હતી.

૨.૪) વર્ષ ૨૦૦૩ માં, સામાવાળા નં. ૩ થી ૬ દ્વારા અરજદારો સામે ગુજરાત ટેનન્સી એન્ડ એગ્રીકલ્ચરલ લેન્ડ્સ એક્ટ, ૧૯૪૮ (ગણોત ધારો) ની કલમ ૮૪સી હેઠળ મામલતદાર અને એ.એલ.ટી. સમક્ષ ગણોત કાર્યવાહી શરૂ કરવામાં આવી હતી, જેમાં મામલતદાર અને એ.એલ.ટી. એ તારીખ ૨૭.૧૦.૨૦૦૪ ના હુકમ દ્વારા ઠરાવ્યું હતું કે અરજદારો દ્વારા ગણોત ધારાની કલમ ૬૩ નો ભંગ કરવામાં આવ્યો છે. ઉપરોક્ત હુકમ સામે, અરજદારોએ ટેનન્સી અપીલ નં. ૯૬/૨૦૦૪ દાખલ કરી હતી, જ્યારે નાયબ કલેક્ટર સમક્ષ ઉપરોક્ત પી.ઓ.એ. દ્વારા ટેનન્સી અપીલ નં. ૧૦૫/૨૦૦૪ દાખલ કરવામાં આવી હતી. જોકે, તારીખ ૧૮.૦૩.૨૦૦૫ ના સંયુક્ત હુકમ દ્વારા, ઉપરોક્ત બંને અપીલો રદ કરવામાં આવી હતી.

૨.૫) તે દરમિયાન, પી.ઓ.એ. દ્વારા સિવિલ જજ (સિનિયર ડિવિઝન), અમદાવાદ (ગ્રામ્ય) ની અદાલત સમક્ષ રેગ્યુલર સિવિલ સૂટ નં. ૮૩/૨૦૦૪ દાખલ કરવામાં આવ્યો હતો, જેમાં આંક ૫ હેઠળની મનાઈહુકમની અરજી તારીખ ૩૦.૦૪.૨૦૦૫ ના હુકમથી રદ કરવામાં આવી હતી.

૨.૬) પી.ઓ.એ. એ અરજદારોના પિતા સામે ફોજદારી કેસ નં. ૬૯૯૮/૨૦૦૪ દાખલ કર્યો હતો, જે તારીખ ૦૧.૦૭.૨૦૦૬ ના હુકમથી પાછો ખેંચી લેવામાં આવ્યો હતો.

૨.૭) નાયબ કલેક્ટરના તારીખ ૧૮.૦૩.૨૦૧૫ ના ઉપરોક્ત રદ કરવાના હુકમ સામે, પી.ઓ.એ. એ ગુજરાત મહેસૂલ પંચ (જી.આર.ટી.) સમક્ષ રિવિઝન અપિલિકેશન નં. ૨૩૭/૨૦૦૫ દાખલ કરી હતી, જે તારીખ ૨૧.૦૯.૨૦૦૫ ના હુકમથી રદ કરવામાં આવી હતી, જ્યારે અરજદારોએ જી.આર.ટી. સમક્ષ રિવિઝન અપિલિકેશન નં. ૪૦/૨૦૦૭ દાખલ કરી હતી, જે તારીખ ૦૮.૦૪.૨૦૦૮ ના હુકમથી મંજૂર કરવામાં આવી હતી અને તે દ્વારા ગણોત ધારાની કલમ ૮૪સી હેઠળની કાર્યવાહી પડતી મૂકવામાં આવી હતી.

૨.૮) વર્ષ ૨૦૦૮ માં, પી.ઓ.એ. એ સ્પેશિયલ સિવિલ અપિલિકેશન નં. ૭૬૨૩/૨૦૦૮ દાખલ કરીને અરજદારોની તરફેણમાં રિવિઝન અપિલિકેશન નં. ૪૦/૨૦૦૭ માં પસાર કરાયેલ જી.આર.ટી. ના ઉપરોક્ત હુકમને આ અદાલત સમક્ષ પડકાર્યો હતો, જે તારીખ ૦૭.૦૭.૨૦૦૮ ના હુકમથી રદ કરવામાં આવી હતી.

૨.૯) પી.ઓ.એ. દ્વારા અગાઉની ફોજદારી ફરિયાદ પાછી ખેંચી લેવા છતાં, સામાવાળા નં. ૩ થી ૬ ના પરિવારના સભ્યો પૈકીના એક દ્વારા અરજદાર નં. ૧ સામે આઈ.પી.સી. ની કલમો ૪૦૬, ૪૨૦, ૪૬૭, ૪૬૮ તેમજ પ્રિવેન્શન ઓફ કરપ્શન એક્ટની કલમ ૭, ૧૨ અને ૧૩ હેઠળના ગુનાઓ કર્યાનો આક્ષેપ કરતી

બીજી ફોજદારી ફરિયાદ દાખલ કરવામાં આવી હતી. ઉપરોક્ત ફોજદારી ફરિયાદ સામે, સ્પેશિયલ ક્રિમિનલ અપિલિકેશન નં. ૧૭૪૬/૨૦૦૯ દાખલ કરવામાં આવી હતી, જેમાં શરૂઆતમાં, આ અદાલતે તારીખ ૦૪.૦૯.૨૦૦૯ ના હુકમથી તેમાના અરજદાર એટલે કે ભોગીલાલ જમનાદાસ કંસારા (હાલના અરજદાર નં. ૧) ની તરફેણમાં વચગાળાની રાહત આપી હતી. અંતે, પક્ષકારો વચ્ચે થયેલા સમાધાનના આધારે, તારીખ ૨૪.૦૨.૨૦૧૦ ના હુકમથી સદર પિટિશનનો આ અદાલત દ્વારા આખરી નિકાલ કરવામાં આવ્યો હતો.

૨.૧૦) ત્યારપછી, આ સાથેના ફકરા નં. ૧ માં ઉલ્લેખિત ત્રીજી ફરિયાદ એટલે કે વાદગ્રસ્ત ફોજદારી ફરિયાદ સામાવાળા નં. ૩ થી ૬ ના પરિવારના સભ્યો દ્વારા આઈ.પી.સી. ની કલમો ૪૮૪, ૪૬૭, ૪૬૮ અને ૪૭૧ હેઠળના ગુનાઓ કર્યાનો આક્ષેપ કરીને દાખલ કરવામાં આવી છે. મૂળ આરોપી નં. ૧ થી ૧૦ એ આ અદાલત સમક્ષ વાદગ્રસ્ત ફરિયાદને પડકારતી શીર્ષકવાળી સ્પેશિયલ ક્રિમિનલ અપિલિકેશન નં. ૧૪૮૧/૨૦૧૫ દાખલ કરી છે, જેમાં આ અદાલતે તારીખ ૨૫.૦૩.૨૦૧૫ ના હુકમથી રુલ જારી કર્યો છે અને આગળની કાર્યવાહી પર મનાઈહુકમ આપ્યો છે.

૨.૧૧) શીર્ષકવાળી સ્પેશિયલ ક્રિમિનલ અપિલિકેશન નં. ૧૫૧૩/૨૦૧૮ આરોપી નં. ૧૦ અને ૧૧ દ્વારા દાખલ કરવામાં આવી છે, જેઓ સ્પેશિયલ ક્રિમિનલ અપિલિકેશન નં. ૧૪૮૧/૨૦૧૫ ના અરજદારો પાસેથી રજિસ્ટર્ડ વેચાણ દસ્તાવેજ મારફતે જમીનના ત્યારપછીના ખરીદદારો છે, જેમાં પણ આ અદાલતે તારીખ

૩૦.૦૩.૨૦૧૫ ના હુકમથી રુલ જારી કર્યો છે અને આગળની કાર્યવાહી પર મનાઈહુકમ આપ્યો છે.

(૩) અરજદારો વતી વિદ્વાન વકીલ શ્રી અસિત જોશી સાથે વિદ્વાન સિનિયર કાઉન્સેલ શ્રી શાલીન મહેતાએ રજૂઆત કરી છે કે ઘટનાઓ અને કાર્યવાહીઓનું અવલોકન કરતાં, એ સ્પષ્ટ થાય છે કે ફરિયાદીઓ અને તેમના પરિવારના સભ્યોએ જી.એલ.આર.સી. ની જોગવાઈઓ હેઠળ તેમજ સક્ષમ દીવાની અદાલત સમક્ષ ઉપાય અજમાવ્યો હોવા છતાં અને આ અદાલત સુધી નિષ્ફળ રહ્યા હોવા છતાં, જેમાં આ અદાલત દ્વારા ઠરાવવામાં આવ્યું છે કે ફરિયાદીઓ અને તેમના પરિવારના સભ્યો પાસે વિષયવસ્તુવાળી જમીન અંગે કોઈ વિવાદ ઊભો કરવાનો કોઈ લોકસ સ્ટેન્ડાઈ નથી, ફરિયાદીઓએ હવે કોડ ઓફ સિવિલ પ્રોસિજર, ૧૯૦૮ (ધ સી.આર.પી.સી.) ની જોગવાઈઓ હેઠળ ત્રાસદાયક અને ખોટી ફરિયાદ દાખલ કરવાના બહાને અદાલતની કાર્યવાહીનો દુરુપયોગ કરીને અરજદારો પર દબાણ કરવાનો માર્ગ અપનાવ્યો છે.

૩.૧) વિદ્વાન સિનિયર કાઉન્સેલે વધુમાં રજૂઆત કરી હતી કે વાદગ્રસ્ત ફરિયાદ એ દ્રષ્ટિએ પણ રદબાતલ અને બાતલ ઠરાવવાપાત્ર છે કે અગાઉ મોહિત પરશોત્તમ પટેલ, જે ફરિયાદીઓના પિતરાઈ ભાઈ છે અને તેમના પી.ઓ.એ. પણ છે, તેમણે અરજદારો સામે તે જ વેચાણ દસ્તાવેજના વ્યવહાર માટે ફોજદારી ફરિયાદ દાખલ કરી હતી, જોકે, તે ત્યારબાદ પાછી ખેંચી લેવામાં આવી હતી.

૩.૨) વિદ્વાન સિનિયર કાઉન્સેલે એવી પણ રજૂઆત કરી હતી કે ફરિયાદીઓ અને તેમના પરિવારના સભ્યો દ્વારા શરૂ કરવામાં આવેલી કાર્યવાહીના ઘટનાક્રમ પરથી, એ સ્પષ્ટ થાય છે કે વાદગ્રસ્ત ફોજદારી ફરિયાદનો ઉપયોગ અરજદારોને હેરાન કરવાના અને રાહત મેળવવા માટે દબાણ લાવવાના સાધન તરીકે કરવામાં આવી રહ્યો છે, જે રાહત આ અદાલત દ્વારા અન્યથા નકારી કાઢવામાં આવી છે. તેમની રજૂઆતોના સમર્થનમાં, સર્વોચ્ચ અદાલત દ્વારા ઈન્દર મોહન ગોસ્વામી અને અન્ય વિરુદ્ધ ઉત્તરાંચલ રાજ્ય અને અન્ય, ૨૦૦૮ (૧) જી.એલ.એચ. ૬૦૩ ના કેસમાં આપવામાં આવેલા ચુકાદા પર આધાર રાખવામાં આવ્યો છે, જેમાં એવું અવલોકન કરવામાં આવ્યું છે કે અદાલતે જોવું જોઈએ કે ફોજદારી કાર્યવાહીનો ઉપયોગ હેરાનગતિના સાધન તરીકે અથવા અંગત બદલો લેવા માટે અથવા આરોપી પર દબાણ કરવા માટે કરવામાં ન આવે. સર્વોચ્ચ અદાલતે એવું પણ અવલોકન કર્યું છે કે હાઈકોર્ટ પાસે વાસ્તવિક અને નોંધપાત્ર ન્યાય કરવા માટે અંતર્ગત સત્તા છે, જેના ન્યાય વહીવટ માટે તે અસ્તિત્વ ધરાવે છે અથવા અદાલતની પ્રક્રિયાના દુરુપયોગને રોકવા માટે સત્તા ધરાવે છે. એવી રજૂઆત કરવામાં આવી હતી કે સ્થાપિત કાયદાકીય સ્થિતિને ધ્યાનમાં લેતાં, વાદગ્રસ્ત ફરિયાદ રદ થવાપાત્ર છે.

૩.૩) વિદ્વાન સિનિયર કાઉન્સેલે રજૂઆત કરી હતી કે વાદગ્રસ્ત ફરિયાદમાં કરવામાં આવેલા આક્ષેપો, જો તેને તેના દર્શનીય મૂલ્ય પર લેવામાં આવે અને તેની સંપૂર્ણતામાં સ્વીકારવામાં આવે તો પણ, તે અરજદારો સામે પ્રથમદર્શનીય

રીતે કોઈ ગુનો બનાવતા નથી અથવા કોઈ કેસ ઉપસાવતા નથી, તેવા સંજોગોમાં આ અદાલત અદાલતની કાર્યવાહીના દુરુપયોગને રોકવા માટે સી.આર.પી.સી. ની કલમ ૪૮૨ હેઠળ પોતાની અંતર્ગત સત્તાઓનો ઉપયોગ કરવા સક્ષમ છે. એવી રજૂઆત કરવામાં આવી હતી કે હરિયાણા રાજ્ય વિરુદ્ધ ભજનલાલ, ૧૯૯૨ સપ્લી. (૧) એસ.સી.સી. ૩૩૫ ના કેસમાં સર્વોચ્ચ અદાલતે અવલોકન કર્યું છે કે જ્યાં એફ.આઈ.આર. અથવા ફરિયાદમાં કરવામાં આવેલા આક્ષેપો, જો તેને તેના દર્શનીય મૂલ્ય પર લેવામાં આવે અને તેની સંપૂર્ણતામાં સ્વીકારવામાં આવે તો પણ, આરોપી સામે પ્રથમદર્શનીય રીતે કોઈ ગુનો બનાવતા નથી અથવા કોઈ કેસ ઉપસાવતા નથી, તેવા સંજોગોમાં હાઈકોર્ટ અદાલતની કાર્યવાહીના દુરુપયોગને રોકવા માટે અથવા અન્યથા ન્યાયના ઉદ્દેશોને સુરક્ષિત કરવા માટે ભારતના બંધારણના અનુચ્છેદ ૨૨૬ હેઠળના તેના અસાધારણ અધિકારક્ષેત્ર અથવા સી.આર.પી.સી. ની કલમ ૪૮૨ હેઠળની અંતર્ગત સત્તાઓનો ઉપયોગ કરવા સક્ષમ છે.

૩.૪) વિજ્ઞાન સિનિયર કાઉન્સેલે એવી પણ રજૂઆત કરી હતી કે ફરિયાદનું અવલોકન કરતાં અને આ અદાલત દ્વારા પસાર કરાયેલા હુકમોને ધ્યાનમાં લેતાં, એ એકદમ સ્પષ્ટ છે કે આઈ.પી.સી. ની કલમો ૪૬૭, ૪૬૮ અને ૪૭૧ લાગુ કરવા માટેના તત્વો અરજદારોને આભારી ગણી શકાય નહીં. એવી રજૂઆત કરવામાં આવી હતી કે અરજદારો પર આઈ.પી.સી. ની કલમ ૧૧૪ હેઠળ પણ કોઈ આરોપ મૂકી શકાય નહીં. આમ, એવી રજૂઆત કરવામાં આવી હતી કે એ

સ્પષ્ટ છે કે ફરિયાદમાં જણાવ્યા મુજબનો ગુનો આકર્ષાય તેવો કોઈ કેસ ફરિયાદીઓ દ્વારા ફરિયાદમાં ઉપસાવવામાં આવ્યો નથી અને તેથી, તે રદ થવાપાત્ર છે.

૩.૫) છેલ્લે, વિદ્વાન સિનિયર કાઉન્સેલે એવી પણ રજૂઆત કરી હતી કે વાદગ્રસ્ત ફરિયાદ ૩૨ વર્ષથી વધુ સમયના વિલંબ પછી દાખલ કરવામાં આવી છે, તે પણ મહેસૂલી સત્તાવાળાઓ અને દીવાની અદાલત સમક્ષ નિષ્ફળ ગયા પછી, અને તેથી, તે વિષયવસ્તુવાળી જમીનનો કાયદેસરનો કબજો અને માલિકી પડાવી લેવા માટે ફરિયાદીઓ દ્વારા દબાણ લાવવાની ચુકિત સિવાય બીજું કંઈ નથી અને તેથી, એવી ભારપૂર્વક અરજ કરવામાં આવી હતી કે વાદગ્રસ્ત ફરિયાદ તેમજ તેની તમામ અનુગામી કાર્યવાહી રદ થવાને પાત્ર છે.

(જ) તેથી વિરુદ્ધ, સામાવાળા નં. ૨ થી ૬ વતી વિદ્વાન વકીલ શ્રી અસીમ પંડ્યાએ રજૂઆત કરી છે કે અરજદારોએ પોતાની જાતને ખેડૂત તરીકે પ્રસ્થાપિત કરતા બનાવટી દસ્તાવેજો રજૂ કરીને અને ત્યારપછી તેનું વેચાણ કરીને બંધારણીય જોગવાઈઓને નિષ્ફળ બનાવી છે. તેમણે રજૂઆત કરી છે કે સમગ્ર સરકારી તંત્ર અરજદારો સાથે મળી ગયું છે અને અરજદારો દ્વારા વિવિધ ખેતીની જમીનો વેચવામાં આવી છે. તેમણે રજૂઆત કરી છે કે રિટ પિટિશન અકાળે છે કારણ કે મેજિસ્ટ્રેટ પ્રક્રિયા જારી કરી નથી અને કેસ ટ્રાયલના તબક્કે પહોંચ્યો નથી, તેથી આ તબક્કે, વાદગ્રસ્ત ફરિયાદ રદ થવી જોઈએ નહીં.

૪.૧) ફરિયાદ દાખલ કરવામાં વિલંબની દલીલના સંદર્ભમાં, ફરિયાદીઓ વતી વિદ્વાન વકીલે રજૂઆત કરી હતી કે આઈ.પી.સી. ની કલમ ૪૬૮ ની જોગવાઈઓને ધ્યાનમાં લેતાં સદર વિલંબ ગુનાને ભૂંસી નાખતો નથી. વિદ્વાન વકીલે વધુમાં રજૂઆત કરી હતી કે ૨૦૧૨ પછી, નવું કારણ (કોઝ ઓફ એક્શન) ઉપસ્થિત થયું હતું. એવી પણ રજૂઆત કરવામાં આવી હતી કે અરજદારોના કૃત્યને કારણે રાજ્યની તિજોરીને પણ નુકસાન થયું છે કારણ કે જમીન સરકારમાં નિહિત થઈ હતી.

(૫) મેં સંબંધિત પક્ષકારો વતી ઉપસ્થિત રહેલા વિદ્વાન વકીલો દ્વારા કરવામાં આવેલી રજૂઆતો પર વિચારપૂર્વક ધ્યાન આપ્યું છે. રેકર્ડ પર રજૂ કરાયેલા દસ્તાવેજોનું પણ અવલોકન કરવામાં આવ્યું છે.

(૬) એ બાબત નિર્વિવાદ છે કે રેવન્યુ સર્વે નં. ૫૮૮/૧ અને ૫૮૯ વાળી ખેતીની જમીન માટે ફરિયાદી દ્વારા હાલના અરજદારો સામે વિવિધ કાર્યવાહીઓ શરૂ કરવામાં આવી છે. પ્રથમ કાર્યવાહી વર્ષ ૨૦૦૨ માં સામાવાળા નં. ૩ થી ૬ દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલી આર.ટી.એસ. કાર્યવાહી હતી, જે વર્ષ ૨૦૦૪ માં તેમની વિરુદ્ધ પરિણમી હતી. બીજી કાર્યવાહી વર્ષ ૨૦૦૩ માં ગણોત ધારાની કલમ ૮૪સી હેઠળ ગણોત કાયદા હેઠળ શરૂ કરવામાં આવી હતી, જે આખરે સામાવાળા નં. ૩ થી ૬ ના પી.ઓ.એ. ધારક દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલી સ્પેશિયલ સિવિલ અપ્લિકેશન નં. ૭૬૨૩/૨૦૦૮ માં આ અદાલત દ્વારા પસાર કરાયેલા તારીખ ૦૭.૦૭.૨૦૦૮ ના હુકમથી અરજદારોની તરફેણમાં પૂર્ણ થઈ હતી. આ અદાલતે

રિટ પિટિશન રદ કરી હતી અને રિવિઝન અપ્લિકેશન નં. ૪૦/૨૦૦૭ માં જી.આર.ટી. ના હુકમને બહાલી આપી હતી, જે અરજદારોની તરફેણમાં હતો. ત્યારપછી, પી.ઓ.એ. દ્વારા સિવિલ જજ (સિનિયર ડિવિઝન), અમદાવાદ (ગ્રામ્ય) ની અદાલત સમક્ષ રેગ્યુલર સિવિલ સૂટ નં. ૮૩/૨૦૦૪ દાખલ કરવામાં આવ્યો હતો, જેમાં આંક ૫ હેઠળની મનાઈહુકમની અરજી તારીખ ૩૦.૦૪.૨૦૦૫ ના હુકમથી રદ કરવામાં આવી હતી.

(૭) ઉપરોક્ત કાર્યવાહીઓ પેનિંગ હતી તે દરમિયાન, સામાવાળા નં. ૩ થી ૬ ના પરિવારના પી.ઓ.એ. ધારકે અરજદારોના પિતા સામે ફોજદારી કેસ નં. ૬૯૯૮/૨૦૦૪ દાખલ કર્યો હતો, જે તારીખ ૦૧.૦૭.૨૦૦૬ ના રોજ પાછો ખેંચી લેવામાં આવ્યો હતો. ફરીથી પરિવારના સભ્યો પૈકીના એક દ્વારા અરજદાર નં. ૧ સામે આઈ.પી.સી. ની કલમો ૪૦૬, ૪૨૦, ૪૬૭, ૪૬૮ હેઠળ શિક્ષાપાત્ર ગુનો કર્યાનો આક્ષેપ કરતી બીજી ફરિયાદ દાખલ કરવામાં આવી હતી, જેને સ્પેશિયલ ક્રિમિનલ અપ્લિકેશન નં. ૧૭૪૬/૨૦૦૯ દાખલ કરીને પડકારવામાં આવી હતી. પક્ષકારો વચ્ચે થયેલા સમાધાનને ધ્યાનમાં રાખીને તેનો નિકાલ કરવામાં આવ્યો હતો.

(૮) ઉપરોક્ત તમામ વિગતવાર કાર્યવાહીઓ પછી, આઈ.પી.સી. ની કલમો ૪૮૪, ૪૬૭, ૪૬૮, ૪૭૧ હેઠળ શિક્ષાપાત્ર ગુનાઓ કર્યાનો આક્ષેપ કરતી ત્રીજી ફરિયાદ એટલે કે વાદગ્રસ્ત ફોજદારી ફરિયાદ દાખલ કરવામાં આવી છે. એ નોંધવું પ્રસ્તુત

છે કે આ ફરિયાદમાં ત્યારપછીના ખરીદદારોને પણ સંડોવી લેવામાં આવ્યા છે, જેઓ સ્પેશિયલ ક્રિમિનલ અપ્લિકેશન નં. ૧૫૧૩/૨૦૧૫ ના અરજદારો છે.

(૯) ઉપર નોંધેલી કાર્યવાહીઓના સમગ્ર સંદર્ભ પરથી સુરક્ષિત રીતે એવું અનુમાન લગાવી શકાય છે કે ફરિયાદીઓએ જમીન કાયદાઓ હેઠળ ઉપલબ્ધ તમામ કાર્યવાહીઓનો આશરો લઈને અને રેવન્યુ સર્વે નં. ૫૮૮/૧ અને ૫૮૯ વાળી ખેતીની જમીનના સંબંધમાં ફોજદારી ફરિયાદો દાખલ કરીને પણ અરજદારોને પરેશાન કર્યા છે. પરમજીત બત્રા વિરુદ્ધ ઉત્તરાખંડ રાજ્ય, ૨૦૧૩ (૧૧) એસ.સી.સી. ૬૭૩ ના કેસમાં સર્વોચ્ચ અદાલત દ્વારા કરવામાં આવેલા અવલોકનોનો અહીં ઉલ્લેખ કરવો યોગ્ય રહેશે:

“૬ જોકે ફરિયાદમાં અપીલકર્તા અને અન્ય આરોપીઓ પર બનાવટી દસ્તાવેજો બનાવવાનો અને ઉભા કરવાનો આરોપ મૂકવામાં આવ્યો છે અને જણાવવામાં આવ્યું છે કે અપીલકર્તાએ ચાલુ વ્યવસાયનો નફો હડપ કરી લીધો છે અને સામાવાળા ૨ ને ધમકી આપી છે, પરંતુ અમને તે મૂળભૂત રીતે દીવાની વિવાદ હોવાનું જણાય છે. સામાવાળા ૨ ની મૂળભૂત ફરિયાદ એ છે કે અપીલકર્તાએ તેને વ્યવસાયના હિસાબો આપ્યા નથી. સામાવાળા ૨ એ તે લેખિત કરારનો સંદર્ભ આપ્યો છે જે હેઠળ અપીલકર્તાને તેના વ્યવસાયનું સંચાલન કરવા માટે મેનેજર તરીકે નિયુક્ત કરવામાં આવ્યા હતા. અપીલકર્તાએ તારીખ ૧/૧/૨૦૦૨ ના કરારની નકલ અપીલ સાથે જોડી છે. કરાર દર્શાવે છે કે અપીલકર્તાને પગાર તરીકે

ચોખ્ખા નફાના ૨૫% મળવાના હતા. કરારમાં એ પણ નોંધવામાં આવ્યું છે કે અપીલકર્તાને કાચા માલની ખરીદી માટે રોકડા રૂ. ૧૦,૦૦૦/- મળ્યા હતા. સ્વીકૃત રીતે, અપીલકર્તાએ વિવાદિત દુકાનના ભાડુઆત હોવાનો દાવો કરીને કાયમી મનાઈહુકમ માટે સિવિલ જજ, (જુનિયર ડિવિઝન), ખતીમાની અદાલતમાં સામાવાળા ર સામે સિવિલ સૂટ નં. ૨૩/૨૦૦૨ દાખલ કર્યો છે. તે દાવામાં, તેમણે કામચલાઉ મનાઈહુકમ માટેની અરજી દાખલ કરી હતી. તે અરજી પર યથાસ્થિતિ (સ્ટેટસ ક્વો) જાળવવાનો આદેશ આપતા તારીખ ૨૨/૧૨/૨૦૦૪ ના હુકમની નકલ પણ અપીલ સાથે જોડાયેલ છે. હુકમ દર્શાવે છે કે અપીલકર્તા અને સામાવાળા ર એ સદર દાવામાં દસ્તાવેજો રજૂ કર્યા છે. યથાસ્થિતિનો હુકમ આપતી વખતે, ટ્રાયલ કોર્ટે અવલોકન કર્યું છે કે સદર દસ્તાવેજો અપીલકર્તા અને સામાવાળા ર દ્વારા સાબિત કરવા પડશે અને તેથી, દાવાની પેન્ડન્સી દરમિયાન યથાસ્થિતિ જાળવવી જરૂરી છે. ફરિયાદમાં, સામાવાળા ર નો એવો કેસ છે કે આ દાવો બનાવટી દસ્તાવેજોના આધારે દાખલ કરવામાં આવ્યો છે. અપીલકર્તા દ્વારા સોગંદનામા પર સ્પષ્ટપણે જણાવવામાં આવ્યું છે કે સદર દાવો હજુ પણ પેન્ડિંગ છે. જો સદર દાવો હજુ પણ પેન્ડિંગ હોય, તો સામાવાળા ર દ્વારા કરવામાં આવેલી ફરિયાદ કે જે દસ્તાવેજો પર અપીલકર્તા દ્વારા આધાર રાખવામાં આવ્યો છે તે અસલી નથી અને નકલી તેમજ બનાવટી છે, તે દીવાની અદાલત દ્વારા વિચારણામાં લેવામાં આવશે. એ નોંધવું પણ મહત્વપૂર્ણ છે કે આ ફરિયાદ

દાખલ કરતાં પહેલાં, સામાવાળા ૨ એ સદર સંહિતાની કલમ ૧૫૬(૩) હેઠળ અરજી કરીને અપીલકર્તા સામે એફ.આઈ.આર. નોંધાવવાનો પ્રયાસ કર્યો હતો. પરંતુ સદર અરજી તારીખ ૬/૫/૨૦૦૪ ના રોજ રદ કરવામાં આવી હતી. અમે વાદગ્રસ્ત હુકમ પરથી નોંધીએ છીએ કે સામાવાળા ૨ દ્વારા અપીલકર્તા સામે આઈ.પી.સી. ની કલમ ૪૦૬ હેઠળ એક અલગ કેસ દાખલ કરવામાં આવ્યો હતો જેમાં અપીલકર્તાને તારીખ ૮/૨/૨૦૦૮ ના રોજ નિર્દોષ છોડી મૂકવામાં આવ્યા હતા. આગળ એ નોંધવું મહત્વપૂર્ણ છે કે હાઈકોર્ટ સમક્ષ અપીલકર્તા વતી એવું નિવેદન કરવામાં આવ્યું હતું કે અપીલકર્તાએ વિવાદિત દુકાન ખાલી કરી દીધી છે અને તેનો કબજો સામાવાળા ૨ ને સોંપી દીધો છે. તેથી, કેસની વિશિષ્ટ હકીકતોમાં, અમારો એવો અભિપ્રાય છે કે ન્યાયના હિતમાં, પેન્ડિંગ ફોજદારી કાર્યવાહી રદ કરવાની જરૂર છે. અમે એ હકીકતની ગંભીર નોંધ લીધી છે કે સામાવાળા ૨ અપીલકર્તાના કેસનું ખંડન કરવા માટે હાઈકોર્ટ સમક્ષ ઉપસ્થિત થયા ન હતા. નોટિસ બજાવાઈ હોવા છતાં તેમણે અમારી સમક્ષ પણ ઉપસ્થિત થવાનું પસંદ કર્યું નથી. સંભવતઃ દુકાનનો કબજો તેમને સોંપી દેવામાં આવ્યો હોવાથી, તેઓ અપીલકર્તા અને અન્ય સામે કેસ ચલાવવામાં રસ ધરાવતા નથી.

૭ સદર સંહિતાની કલમ ૪૮૨ હેઠળ પોતાના અધિકારક્ષેત્રનો ઉપયોગ કરતી વખતે હાઈકોર્ટે સાવચેત રહેવું પડે છે. આ સત્તાનો ઉપયોગ

સંયમપૂર્વક અને માત્ર કોઈપણ અદાલતની પ્રક્રિયાના દુરુપયોગને રોકવાના હેતુથી અથવા અન્યથા ન્યાયના ઉદ્દેશોને સુરક્ષિત કરવા માટે જ કરવાનો છે. ફરિયાદ ફોજદારી ગુનો દર્શાવે છે કે નહીં તે તેમાં આક્ષેપ કરાયેલ હકીકતોના સ્વરૂપ પર નિર્ભર કરે છે. ફોજદારી ગુનાના આવશ્યક તત્વો હાજર છે કે નહીં તે હાઈકોર્ટે નક્કી કરવાનું રહે છે. દીવાની વ્યવહારો દર્શાવતી ફરિયાદમાં ફોજદારી સ્વરૂપ પણ હોઈ શકે છે. પરંતુ હાઈકોર્ટે જોવું જોઈએ કે શું અનિવાર્યપણે દીવાની સ્વરૂપના વિવાદને ફોજદારી ગુનાનું આવરણ આપવામાં આવ્યું છે કે કેમ. આવી પરિસ્થિતિમાં, જો દીવાની ઉપાય ઉપલબ્ધ હોય અને વાસ્તવમાં તે અપનાવવામાં આવ્યો હોય, જેમ કે આ કેસમાં બન્યું છે, તો અદાલતની કાર્યવાહીના દુરુપયોગને રોકવા માટે ફોજદારી કાર્યવાહી રદ કરવામાં હાઈકોર્ટે અચકાવું જોઈએ નહીં.

૮ જેમ કે અમે અગાઉ નોંધ્યું છે, અહીં વિવાદ મૂળભૂત રીતે હોટલ વ્યવસાયના નફા અને તેની માલિકી વિશે છે. પેન્ટિંગ દીવાની દાવો તે તમામ મુદ્દાઓનું ધ્યાન રાખશે. અપીલકર્તા દ્વારા નક્કી અને બનાવટી દસ્તાવેજોનો ઉપયોગ કરવામાં આવ્યો છે તેવા આરોપનો નિકાલ પણ સદર દાવામાં થઈ શકે છે. અપીલકર્તા સામે આવી જ ફરિયાદ દાખલ કરવાનો સામાવાળા ૨ નો પ્રયાસ નિષ્ફળ જતાં, તેમણે હાલની ફરિયાદ દાખલ કરી છે.”

સર્વોચ્ચ અદાલત દ્વારા કરવામાં આવેલા ઉપરોક્ત અવલોકનો સ્પષ્ટ કરે છે કે જો કોઈ દીવાની વિવાદને ફોજદારી ગુનાનું આવરણ પહેરાવવામાં આવ્યું હોય અને દીવાની વ્યવહારો ફોજદારી સ્વરૂપ ધરાવતા હોય, તો અદાલતની પ્રક્રિયાના દુરુપયોગને રોકવા માટે ફોજદારી કાર્યવાહી રદ કરવામાં હાઈકોર્ટે અચકાવું જોઈએ નહીં. હાલના કેસમાં સિવિલ જજ (સિનિયર ડિવિઝન), અમદાવાદ (ગ્રામ્ય) ની અદાલત સમક્ષ રેગ્યુલર સિવિલ સૂટ નં. ૮૩/૨૦૦૪ દાખલ કરવામાં આવ્યો છે, જે હજુ પણ પેન્ડિંગ છે. તેથી, વાદગ્રસ્ત ફરિયાદ રદબાતલ અને બાતલ ઠરાવવાપાત્ર છે.

(૧૦) એ બાબત નિર્વિવાદ છે કે રેવન્યુ સર્વે નં. ૫૮૮/૧ અને ૫૮૯ વાળી ખેતીની જમીન માટે વર્ષ ૧૯૮૪ માં નોંધાયેલી નોંધ નં. ૩૪૯૧ અને ૩૪૯૨ ને પડકારતી પ્રથમ કાર્યવાહી સામાવાળા નં. ૩ થી ૬ દ્વારા નાયબ કલેક્ટર સમક્ષ આર.ટી.એસ. અપીલ નં. ૬૭/૨૦૦૨ માં શરૂ કરવામાં આવી હતી. વાદગ્રસ્ત ફરિયાદ વર્ષ ૨૦૧૫ માં દાખલ કરવામાં આવી છે. આ તબક્કે, કિશન સિંહ (મૃતક) વારસદારો મારફત વિરુદ્ધ ગુરપાલ સિંહ, ૨૦૧૦ (૮) એસ.સી.સી. ૭૭૫ ના કેસમાં સર્વોચ્ચ અદાલતના ચુકાદાનો ઉલ્લેખ કરવો યોગ્ય રહેશે:

“૨૦ ઉપરોક્ત બાબતને ધ્યાને લેતાં, હાઈકોર્ટનો તારીખ ૧૩.૦૨.૨૦૦૯ નો ચુકાદો અને હુકમ કાયદાની નજરમાં ટકી શકે તેવો નથી અને રદ થવાપાત્ર છે. જોકે, કેસની હકીકતો અને સંજોગો તેવું સમર્થન આપતા નથી. અપીલકર્તાઓના પિતાની તરફેણમાં બાનાખત (એગ્રીમેન્ટ ટુ સેલ)

તારીખ ૨૨.૧૦.૧૯૮૮ નું છે અને વેચાણ દસ્તાવેજ તારીખ ૧૫.૦૬.૧૯૮૮ સુધીમાં કરી આપવાનો અને રજિસ્ટર કરવાનો હતો. સામાવાળા નં. ૧ થી ૪ એ ૧૯૮૮ માં સિવિલ સૂટ નં. ૬૦/૧૯૮૮ દાખલ કર્યો હતો. અપીલકર્તાઓના પિતા સદર દાવાની પેન્ડન્સીથી અજાણ હતા તે માનવું મુશ્કેલ છે. કિશન સિંહની તરફેણમાં વેચાણ દસ્તાવેજ કરી આપવાની તારીખ એટલે કે ૧૫.૦૬.૧૯૮૮ વીતી ગયા પછી પણ, અપીલકર્તાઓના પિતાએ વિશિષ્ટ પાલન (સ્પેસિફિક પર્ફોર્મન્સ) માટેનો દાવો કેમ દાખલ ન કર્યો તે અંગે કોઈ ખુલાસો રજૂ કરવામાં આવ્યો નથી, જે પાછળથી તારીખ ૬.૨.૧૯૯૬ ના રોજ સિવિલ સૂટ નં. ૮૧/૧૯૯૬ તરીકે દાખલ કરવામાં આવ્યો હતો. જો એવું માની લેવામાં આવે કે કિશન સિંહ સામાવાળા નં. ૧ થી ૪ દ્વારા દાખલ કરાયેલા દાવાની પેન્ડન્સીથી અજાણ હતા, તો પણ એવો કોઈ ખુલાસો રજૂ કરી શકાયો નથી કે જો અપીલકર્તાઓના પિતાએ સિવિલ સૂટ નં. ૬૦/૧૯૮૮ માં તારીખ ૮.૫.૧૯૯૬ ના હુકમનામાને રદ કરવા માટે અન્ય સૂટ નં. ૧૦૭૫/૧૯૯૬ દાખલ કર્યો હતો, તો પછી તેમણે એફ.આઈ.આર. નોંધાવવા માટે તે દાવાના નિર્ણય સુધી શા માટે રાહ જોઈ, કારણ કે દીવાની અને ફોજદારી કાર્યવાહી એકસાથે ચાલી શકી હોત. એફ.આઈ.આર. તારીખ ૧૫.૦૭.૨૦૦૨ ના રોજ હાઈકોર્ટ સમક્ષ આર.એફ.એ. નં. ૨૪૮૮/૨૦૦૨ દાખલ કર્યા પછી માત્ર તારીખ ૨૩.૦૭.૨૦૦૨ ના રોજ જ દાખલ કરવામાં આવી છે. તેથી, અપીલકર્તાઓના પિતા તરફથી એફ.આઈ.આર. દાખલ

કરવામાં અસાધારણ વિલંબ થયો છે અને તે અંગે કોઈ પણ પ્રકારનો ખુલાસો નથી.

૨૧ માહિતી આપનાર દ્વારા તમામ જીવંત વિગતો સાથે ઘટનાની તાત્કાલિક અને વહેલી જાણ કરવી તે તેના કથનની સત્યતા અંગે ખાતરી આપે છે. જો એફ.આઈ.આર. દાખલ કરવામાં થોડો વિલંબ થયો હોય, તો ફરિયાદીએ તેનો ખુલાસો આપવો જ જોઈએ. નિઃશંકપણે, જ્યારે આવા વિલંબનો યોગ્ય ખુલાસો આપવામાં આવે ત્યારે એફ.આઈ.આર. નોંધવામાં વિલંબ ફરિયાદીના કેસને અસંભવિત બનાવતો નથી. જોકે, ફરિયાદ નોંધવામાં ઇરાદાપૂર્વકનો વિલંબ હંમેશાં ઘાતક નીવડે છે. [જુઓ: સાહિબ સિંહ વિરુદ્ધ હરિયાણા રાજ્ય, એ.આઈ.આર. ૧૯૯૭ એસ.સી. ૩૨૪૭].

૨૨ જે કેસોમાં એફ.આઈ.આર. નોંધવામાં વિલંબ થયો હોય, ત્યાં અદાલતે આવા વિલંબ માટે બુદ્ધિગ્રાહ્ય ખુલાસો જોવો પડે છે. આવા ખુલાસાના અભાવમાં, વિલંબ ઘાતક બની શકે છે. આવી કાર્યવાહી રદ કરવાનું કારણ માત્ર એ ન હોઈ શકે કે આક્ષેપો પાછળથી ઉપજાવી કાઢેલા હતા અથવા ઘટનાઓનું અતિશયોકિતભર્યું વર્ણન કરવામાં આવ્યું હતું. આવા કેસોમાં અદાલતે તેની સમક્ષની હકીકતોની કાળજીપૂર્વક તપાસ કરવી જોઈએ કારણ કે દીવાની અદાલત સમક્ષ સફળ થવામાં નિષ્ફળ ગયેલ હતાશ દાવેદાર સામાપક્ષને માત્ર હેરાન કરવા માટે બદદાનતથી અથવા અન્ય પક્ષ પર વેર વાળવાના ગુપ્ત હેતુ સાથે ફોજદારી કાર્યવાહી શરૂ કરી શકે છે.

કુબ્ધ અને હતાશ દાવેદારોને ફોજદારી અદાલતના અધિકારક્ષેત્રનો સસ્તામાં આશરો લઈને તેમની હતાશા બહાર કાઢવાની મંજૂરી આપવી જોઈએ નહીં. અદાલતી કાર્યવાહીને હેરાનગતિ અને સતાવણીના હથિયારમાં ફેરવાઈ જવાની મંજૂરી આપવી જોઈએ નહીં. આવા કેસમાં, જ્યાં અંગત અને વ્યક્તિગત અદાવતને કારણે સામાપક્ષને ગુકસાન પહોંચાડવાના અને સામાપક્ષને લાંબી અને મુશ્કેલ ફોજદારી કાર્યવાહીમાં ફસાવી દેવાના સ્પષ્ટ હેતુથી એફ.આઈ.આર. નોંધવામાં આવી હોય, ત્યાં અદાલત એવો અભિપ્રાય લઈ શકે છે કે તે કેસની હકીકતો અને સંજોગોમાં કાયદાની પ્રક્રિયાના દુરુપયોગ સમાન છે. (જુઓ: ચંદ્રપાલ સિંહ અને અન્ય વિરુદ્ધ મહારાજ સિંહ અને અન્ય, એ.આઈ.આર. ૧૯૮૨ એસ.સી. ૧૨૩૮; હરિયાણા રાજ્ય અને અન્ય વિરુદ્ધ ચૌ. ભજનલાલ અને અન્ય, એ.આઈ.આર. ૧૯૮૨ એસ.સી. ૬૦૪; જી. સાગર સૂરી અને અન્ય વિરુદ્ધ ઉત્તર પ્રદેશ રાજ્ય અને અન્ય, એ.આઈ.આર. ૨૦૦૦ એસ.સી. ૭૫૪; અને ગોરીગે પેન્ટેયા વિરુદ્ધ આંધ્ર પ્રદેશ રાજ્ય અને અન્ય, (૨૦૦૮) ૧૨ એસ.સી.સી. ૫૩૧).”

હાલના કેસના સ્પષ્ટ અને અસ્પષ્ટ આક્ષેપો એવા નિઃશંક નિષ્કર્ષ તરફ દોરી જાય છે કે સામાવાળા નં. ૩ થી ૬, જેઓ દીવાની કાર્યવાહીમાં સફળ થવામાં નિષ્ફળ રહ્યા છે, તેમણે માત્ર અરજદારોને હેરાન કરવા માટે બદલાનતભર્યા ઈરાદા સાથે ફોજદારી કાર્યવાહી શરૂ કરી છે. અંગત અને વ્યક્તિગત અદાવતને કારણે

સામાવાળા પક્ષકારોને નુકસાન પહોંચાડવાના અને સામાવાળા પક્ષકારોને લાંબી અને મુશ્કેલ ફોજદારી કાર્યવાહીમાં ફસાવી દેવાના સ્પષ્ટ હેતુથી આ ફરિયાદ દાખલ કરવામાં આવી છે, ત્યારે અદાલત એવો અભિપ્રાય લઈ શકે છે કે તે કેસની હકીકતો અને સંજોગોમાં કાયદાની પ્રક્રિયાના દુરુપયોગ સમાન છે.

ફરિયાદીઓ ૨૦૦૨ થી આ વિવાદથી વાકેફ હતા. આમ, ફરિયાદ નોંધવામાં થયેલ વિલંબ ઘાતક નીવડશે અને અરજદારોને ફોજદારી કાર્યવાહીમાં સંડોવીને હેરાન કરવા માટે તેને પાછળથી ઉપજાવી કાઢેલ વિચાર ગણી શકાય. આવા સંજોગોમાં, વાદગ્રસ્ત ફરિયાદને પ્રારંભમાં જ રદ કરવી પડશે અને મેજિસ્ટ્રેટ દ્વારા આગળની નોંધ લેવા માટે તેને ચાલુ રાખવાની મંજૂરી આપી શકાય નહીં.

(૧૧) ઉપર નોંધેલા વિશ્લેષણનો સાર એ છે કે વાદગ્રસ્ત ફરિયાદ અરજદારોને હેરાન કરવાના હેતુથી અપ્રત્યક્ષ (ગુપ્ત) હેતુ સાથે દાખલ કરવામાં આવી છે તે અંગે લેશમાત્ર શંકા હોઈ શકે નહીં, તેથી સી.આર.પી.સી. ની કલમ ૪૮૨ હેઠળ આ અદાલતની અંતર્ગત સત્તાઓનો ઉપયોગ કરીને તેને રદબાતલ અને બાતલ ઠરાવવાને પાત્ર છે.

(૧૨) પરિણામસ્વરૂપ, બંને રિટ પિટિશનો મંજૂર કરવામાં આવે છે. એડિશનલ ચીફ મેટ્રોપોલિટન મેજિસ્ટ્રેટ, કોર્ટ નં. ૧૨, અમદાવાદ સમક્ષ ઇન્ડવાયરી કેસ નં. ૩/૨૦૧૫ તરીકે નોંધાયેલ વાદગ્રસ્ત ફોજદારી ફરિયાદ તેમજ વાદગ્રસ્ત ફોજદારી ફરિયાદમાંથી ઉદ્ભવતી તમામ અનુગામી અને પરિણામી કાર્યવાહી આથી

રદબાતલ અને બાતલ ઠરાવવામાં આવે છે. તદનુસાર રુલ પૂર્ણ કરવામાં આવે છે
(એબ્સોલ્યુટ કરવામાં આવે છે).

(૧૩) રજિસ્ટ્રીને આ હુકમની એક નકલ જોડાયેલ કેસમાં મૂકવાનો નિર્દેશ
આપવામાં આવે છે.

સહી/-

(એ.એસ. સુપેહિયા, ન્યાયમૂર્તિ)

This judgment has been translated using an AI-assisted translation tool.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.